

ŠKOLÁČEK

5/2018

červen

Milí spolužáci a učitelé,
toto je naše poslední číslo a po prázdninách náš a váš časopis převezmou děti,
které jsme vybraly. Proto se tímto číslem s vámi loučíme a doufáme, že s tímto
časopisem jste a budete spokojeni i v následujících letech a tato znovu
obnovená tradice bude pokračovat.

vaše redakční rada

Klára Mojžíšková
Stela Martinková
Ema Kuběnová
Ema Skoupá

ANKETA: Kam byste chtěli jet o prázdninách...

DÍVKY: 1. tř. Valentýna: Kos
2. tř. Beáta: Řecko
3. tř. Stela: Egypt
4. tř. Helena: Kanárské ostrovy
5. tř. Ema: Madeira

CHLAPCI: 1. tř. Marek: Dinopark
2. tř. Kryštof: Německo
3. tř. Marek: USA
4. tř. Ondřej: Saturn
5. tř. Matyáš: Malta

CO BYLO...

- Výlet do Prahy (4. a 5. ročník)
- Třídní schůzky
- Olympiáda málotřídních škol v atletice – Rudice
- „Den s netopýrem“ – Dům přírody Skalní mlýn
- „Zdravé zoubky“ – beseda s dentistkou
- Školní akademie a výstava výtvarných prací ve Staré škole
- Olympiáda málotřídních škol v Ráječku (vybíjená, kopaná)

CO NÁS ČEKÁ v nejbližší době...

- Sportovní den školy (Hasičská louka)
- Návštěva myslivecké chaty v Ráječku
- Školní výlet – EDEN Bystřice nad Pernštejnem
- Pochodové cvičení do Karolina
- předání vysvědčení, ukončení školního roku

ROZHOVOR s ...

V každém čísle bychom vám rády přiblížily nějakého pracovníka naší školy, který se o nás stará, a každý den ho potkáváme. V tomto čísle vám představíme paní učitelku Mgr. Janu Smejkalovou.

1. Mohla byste nám napsat, jak Vás osud zavál do Blanska (Ráječka)?

"Může za to" sport. Pocházím z Mikulova a do Blanska jsem přišla hrát závodně stolní tenis. Po dokončení studia vysoké školy jsem začala učit v Ráječku.

2. Jak dlouho pracujete v naší škole?

Letos je to 25 let.

3. Čím jste chtěla být, když jste byla malá?

Jako malá jsem milovala detektivky a tehdy mě lákala práce v kriminalistické chemické laboratoři (jablko prý nepadá daleko od stromu...). Taky jsem chtěla být písmomalíř. Ale jelikož jsem se starala o tři mladší sourozence, tak jsem nejspíš už od dětství směřovala k tomu, co dělám teď.

4. Jaký sport Vás baví nejvíc?

Musím se přiznat, že v současnosti si už po 30 letech závodního sportování raději zajdu se psem do lesa. Od malička mě bavil fotbal a atletika.

5. Jaké máte koníčky?

Mým největším koníčkem jsou moji domácí mazlíčci. Dále ráda čtu, poslouchám hudbu...a pokud mi zrovna nezní nějaká v hlavě, neustále si zpívám:)) Baví mě grafika, tvoření koláží. Čím dál raději trávím čas o samotě.

6. Proč jste si oblíbila právě potkany?

Miluju psy. A laboratorní potkani (ti v domácím chovu) jsou takoví malí pejsci. Inteligentní, zábavní, komunikativní, různorodých barev a variet. A ač je pro ně nutností jejich smečka, na „svého“ člověka jsou silně navázáni (stejně jako pes). Zajímavé je, že každý jedinec má taky trochu jinou povahu, své zvyky. Odlišná je i povaha samců a samic.

7. Co Vás vedlo k tomu nechat si udělat dready a jak dlouho už je máte?

Dready se mi vždycky líbily. Jsou pro mě symbolem mé osobní svobody, stejně jako tetování. Mám je od doby, kdy jsem přestala být ředitelkou školy.

8. Jaké jídlo máte nejraději?

Ve školní jídelně asi vedou buchtičky s krémem, rizoto a koprová omáčka.

9. Kam se chystáte o prázdninách na dovolenou?

Uvidím, čím se překvapím:)

10. Představte si, že byste mohla změnit na světě 3 věci... Které by to byly?

Obávám se, že lidé si svět kolem sebe zlikvidovali a likvidují natolik, že NA SVĚTĚ už nepomůže změnit ani 333 věcí. Přesto to však musíme pořád zkusit! Co ale URČITĚ pomůže, je, když si lidé alespoň nebudou záměrně ubližovat, závidět a budou se více se tolerovat

VTIP

Sedí dva indiáni a dívají se na kouř na obzoru. Přijde třetí indián a ptá se: „Co dneska dávají?“ A první mu odpoví: „Ale, samé reklamy!“

HÁDANKY

Dva rohy, žádné nohy, ale pohne to domem. (Odpověď naleznete na konci stránky)

KŘÍŽOVKA

1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.			V			K			
7.		N				R			
8.									
9.									

1. hlavní město ČR je...
2. na hoře Říp je sv. Jiří
3. první dlouhá samohláska
4. slova české hymny: ...ráj to na pohled
5. začátek písně: Žádnýj neví, co jsou
6. jedna z rybářských potřeb...
7. doplň větu z Wikipedie. ... je celosvětový systém propojených počítačových sítí
8. opak slova myslel
9. sněžný muž, čili ...

Hádanka: hlemýžď

LETNÍ OKÉNKO

Poprosili jsme o rozhovor pana entomologa Ing. Radomíra Pulce.

1. *Můžete se nám krátce představit a přiblížit nám, v čem konkrétně spočívá práce entomologa?*

Svět obdivuhodných barev a tvarů, kterými nás příroda obklopuje v podobě brouků, motýlů, čmeláků, vos, vážek a kobylek, jsem objevil, když mi bylo 10 let. Od té doby se o tyto tvory zajímám ve svém volném čase. Nestal jsem se přírodovědcem z povolání, ale s několika profesionály jsem spolupracoval. A jakpak by ne, práce profesionálního entomologa se totiž opírá o výsledky pozorování na mnoha místech. Čím je těchto pozorování a míst více, tím lépe. Proto tak rádi profesionálové spolupracují s lidmi, kteří mají zájem o jejich obor. Profesionál pak všechna pozorování pečlivě prozkoumá. Přidá k nim svá pozorování a své zkušenosti a také vědomosti ze školy a poznatky od svých kolegů. Pomaličku, jak detektiv, začne skládat obrázek života brouka nebo jiného tvora. Co rád jí, kde se mu líbí nejvíce a jestli žije rád o samotě nebo vyhledává společnost jiných tvorů. A taky co mu nejvíce vadí a nejvíce ho zraňuje. Tyto informace pak můžou být důležité pro nás lidi.

2. *Používáte nějaké speciální pomůcky při lovení a zkoumání hmyzu?*

Síťka pro chytání hmyzu létajícího ve vzduchu. Síťka pro chytání hmyzu plavajícího ve vodě. Smýkácí síťka pro chytání hmyzu žijícího na rostlinách. Plachta napnutá na lehkém přenosném rámu, pro chytání hmyzu žijícího na větvích stromů. Svítilna a plátno pro přilákání hmyzu létajícího v noci a za soumraku.

3. *Který druh hmyzu máte nejraději a proč?*

Nejraději mám motýly - pro jejich neuvěřitelnou krásu.

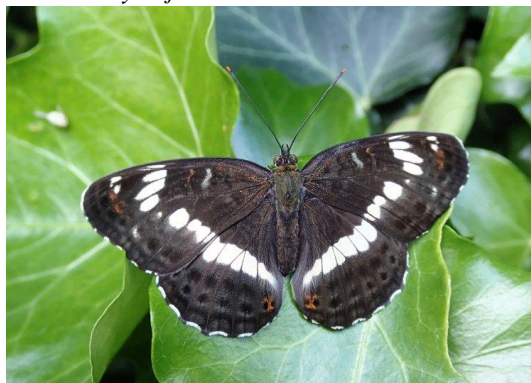
4. *Je nějaký hmyzí druh, který se u nás (v okolí Ráječka nebo Blanska) vyskytuje a na jiných místech ne?*

Příroda Moravského krasu je v porovnání s jinými místy České republiky výjimečně nedotčená. Lesy na strmých svazích údolí řeky Svitavy si zachovaly svou původní podobu. Nejsou ovlivněny zásahy člověka, jako tomu je u většiny lesů České republiky. Proto zde můžeme najít druhy hmyzu, které jinde již vyhynuly. Za všechny jmenujme alespoň dva motýly: **bělopásek dvouřadý** a **jasoň dymnivkový**. Přejme jim, aby nadále mohli zkrášlovat okolí našich domovů.

Jasoň dymnivkový vypadá jako bělásek. Ve skutečnosti patří do rodiny otakárků. Území Moravského krasu je jedno z posledních nalezišť tohoto motýla v ČR.

Bělopásek dvouřadý patří mezi babočky. Je typickým denním motýlem Moravského krasu. Obývá světlé listnaté lesy, kterých je v okolí Blanska dostatek.

5. Setkal jste se někdy s nějakým nebezpečným druhem hmyzu?

Za nebezpečný hmyz můžeme považovat všechny druhy mající žihadlo: vosy, sršně, včely, ale žihadlo mají také čmeláci.

6. *Nám dětem se asi ze všech broučků nejvíc líbí beruška neboli slunéčko sedmítečné. Vysvětlíte nám, proč se dnes s nimi setkáváme jen málo, ale přibylo zde jiných berušek např. černých?*

Beruška, neboli slunéčko sedmítečné, je dnes v ohrožení. Je vytlačováno invazním druhem - slunéčkem východním. Slunéčko východní bylo přivezeno do Evropy z Asie, aby pomáhalo ve sklenicích a sadech likvidovat mšice. V porovnání se stejně velkým slunéčkem sedmítečným však klade větší množství vajíček a má dravější larvy. Po aklimatizaci na evropské podmínky se začalo šířit mimo místa umělého nasazení a díky své žravosti začalo vytlačovat původní druhy slunéček. Tento problém zažívá nejen Evropa, ale také Spojené státy v Americe. Stalo se invazním druhem. Právě zde je příležitost pro entomology využít své poznatky o životě slunéčka východního a o jeho přirozených nepřítelích. Naše slunéčko sedmítečné má ustálenou barevnou podobu. Sedm teček na rezavě hnědém podkladu. U slunéčka východního tomu tak není. Vyskytuje se ve více barevných variantách. Od světle rezavé téměř beze skvrn, přes rezavou tečkovanou až po černou s malými červenými plochami.

7. *Je nějaký brouček v ČR, kterého můžeme potkat třeba na pískovišti, a může nám být nebezpečný?*

V roce 2009 byl v ČR zaznamenán případ kousnutí pavoukem na pískovišti. Kousnutí bylo velmi bolestivé, provázené dočasným umrtvením poraněného místa. Tento případ odstartoval zájem o pavouka, který se vyskytoval do té doby velmi vzácně na nejteplejších místech republiky. Pavouk se jmenuje **zápřednice jedovatá**. Samečci mají krásné zeleno-žluté zbarvení. Samičky jsou podobné, ale mohou být i světle hnědé. Pro své potomstvo tvoří zámotky na vysokých stéblech trav. V zámotku je samice a hlídá zde vajíčka a z nich následně vylíhlá mláďata. Pokud dojde k porušení zámotku, samice své potomstvo statečně brání. Tehdy vás může kousnout. Kousnutí v jiném případě bývají velmi vzácná. V dnešní době je pavouk hojnější než dříve. Přispívá k tomu teplé klima posledních desíti let. Rozšíření na jižní Moravě a v Polabské nížině. I ty nejhorší reakce organismu na kousnutí do 24 hodin samy odezněly.

Zápřednice jedovatá – sameček

Zápřednice jedovatá – samice

Zámotek pavouka zápřednice jedovaté na květenství trávy

8. *Když jste byl malý, štítil jste se nějakého hmyzu (např. pavouků)? A je Vám dnes nějaký hmyz nepříjemný?*

Přiznám se, že jsem se bál pavouků. Dodnes jsem při setkání s nimi opatrný.

Děkujeme za rozhovor.

Povídka na pokračování...

OBYVATELÉ SOPEK

Klára Mojžíšková

Tatínek už byl z kouře unavený. Nemohl už dál. Muži z vesnice ho chytili pod rameny a táhli ho nahoru na kopec. Potom už chybělo jen pár kroků a byli u kráteru. Spustili znaveného tatínka dolů do jeskyně. Objímání nebralo konce. Tatínek byl šťastný, že se shledal se svými ztracenými dětmi, a děti, že se jim vrátil jejich milovaný tatínek, který nikdy nepokazil žádnou legraci. Po několika dnech, které děti strávily hraním si, čtením knih a posloucháním nejrůznějších příběhů a pohádek dospělých, vyšli všichni ven, porozhlédnout se po krajině...

„Hurá, láva se již zastavila. Zajdeme pro ostatní a zkusíme se vrátit do vesnice,“ napadlo jednoho z vesničanů, i když v hloubi duše věděl, že vesnice bude zničena. Vyšli až na vrchol hory, spustili se do jeskyně a řekli ostatním svůj plán. Všichni souhlasili. Vydali se tedy již ztichlým lesem, až přišli k vesnici. Byla úplně zničena. Jen tam, kde ještě před několika dny bylo jezírko, byl plácek. Všichni byli smutní, ale byli rádi, že ani jeden z nich nepřišel o život.

Rada starších mužů se dala okamžitě do rokování, co dál. Děti plakaly, že přišly o své hračky. Po chvíli muži oznámili, že celá vesnice se bude stěhovat. Lodě uvázané na moři zůstaly nepoškozeny. Odpluje se na některý z jiných blízkých ostrovů. „Naši předci se v minulosti také mnohokrát z různých příčin stěhovali. Je načase najít nový domov,“ řekl stařešina rodu. Za chvíli už každá rodina odvažovala svou dřevěnou loďku a vyplouvala na moře. Dospělým bylo trochu smutno, ale děti se už teď moc těšily na nová dobrodružství. Pak už bylo vidět jen několik loďek vzdalujících se po širém moři dál a dál.....

(Konec příběhu)

Všem přejeme příjemné prázdniny a spoustu zážitků.

